

Fredriksstad Blad

utkommer alle hverdager og
koster kr. 5.00 pr. kvartal, kr.
1.75 pr. måned. Kan bestilles
ved alle landets postkontorer
og poståpnerier foruten i
Bladets ekspedisjonskontorer i
vestre og østre Fredrikstad.

Fredriks

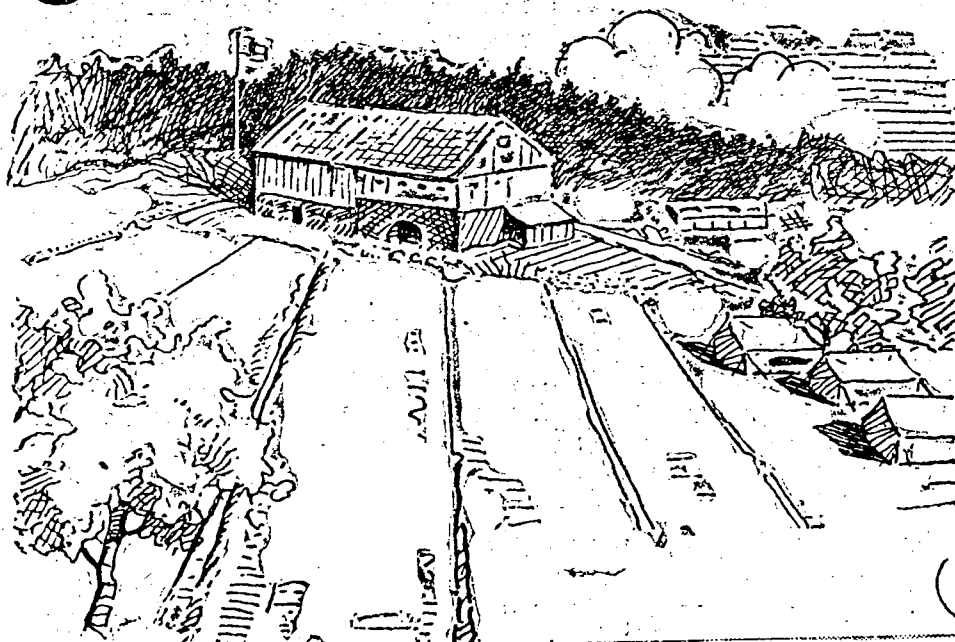
Tirsdag 23. juli 1940.

Nr. 166.

Utkommer alle hverdage om eftermiddagen

Tirsdag

Ungdommen bygger

Fra
b.
til
Østfolds
første
arbeidsleir.

(Fra bruk til Østfolds første
arbeidsleir)

med i den frivillige arbeidstjenesten til bygging av landet vdr. Det er folk fra alle yrker, kroppsarbeidere såvel som åndsarbeidere, men felles for dem alle er at de går til sitt arbeide med iver og glød, for de vet at det er samfunnsviktige oppgaver som blir løst og at de utfører et arbeide som vil få verdi langt fremover i tiden. Her er det ikke snakk om timebetaling eller daglønn. Her gjelder det bare å være i verden og gjøre til beste for fedrelandet i en vanskelig tid.

At arbeidstjenesten i den korte tiden den har eksistert, har rukket å bli populær, viser den store tilslutning den allerede har fått overalt. Pr. 15. juli var hele 43 leire igang her i landet med tilsammen ca. 3400 deltagere, og flere strømmer stadig til. Tatt i betraktning av at det er første året man driver med slike arbeidsleire, er dette kan henholdsvis store tall, — men det er plass til flere deltagere og det er behov for flere. Norge har millioner mdlydyrket men dyrkbar jord som bare venter på å bli bearbeidet, det har skoger som kan beskjeftige langt flere enn før, venter å bygge i år fremover. Kort sagt, arbeidstjenesten mangler ikke oppgaver.

Leir nr. 14, Idd, Østfold.

Under ledelse av fylkesagronom Baardseth, som er formann i arbeidstjenestens fylkesutvalg her i Østfold, besøkte pressen forleden den første arbeidsleiren i Østfold, ved Bøen stoppested i Idd. Det blev et meget interessant besøk og det var imponerende å se hva disse karene hadde klart å utføre av arbeide i den korte tiden de hadde ligget der. Etter besøket var det bare en ting som undret oss alle: Hvorfor i all verden hadde vi ikke begynt med dette før? Her var det jo ikke snakk om arbeide som fortrengte lønnet arbeide, men simpelthen en frivillig gjennomførelse av noget arbeide som ellers ikke vilde bli utført.

På bildet sees øverst tilv. myren med ferdiggravde grøfter, under 3 smilende Fredrikstadkare.

Det var ca. 60 kare, hvorav flere fra Fredrikstad og omegn, som var samlet i leiren, og her ved siden av arbeidet, som naturligvis er det primære, nød godt av et herlig ferie- og friluftsliv. Og det er kanskje nettopp på dette arbeidstjenestens store popularitet beror, at den har klart å kombinere arbeidet med et sunt friluftsliv på en måte som gjør den til den ideelle ferietilbringelse i en for landet alvorlig og vanskelig tid. Vi må komme dit hen at hele Norges kraftige ungdom samles i arbeidsleirene i ferien.

Hvad er arbeidstjenesten og hvem kan være med?

Arbeidstjenesten er som kjent noe nytt for oss nordmenn og det er rimelig at de fleste ikke vet hvad den egentlig er for noe. Vi skal derfor i det følgende gi en kort veiledning om tjenestens organisasjon og program.

Arbeidstjenesten er oppbyggingsarbeide for å sikre det norske livsgrunnlaget, kulturelt og materielt, heter det i dens program. Jevnsides med arbeidet går idrett og opplæring i rammen av leirens kameratskap.

Det er meningen at både menn og kvinner skal kunne være med i arbeidstjenesten. De fleste leirer blir for menn over 16 år som er arbeidsføre, men det vil også bli ordnet med mindre leirer for kvinner, idet disse vil bli satt inn som hjelp på de enkelte gårder.

Det blir mange leirer med forskjellige slags arbeide: Nybrott, beiterydding, gjenoppbygging og vearbeide.

Arbeidstjenesten er ikke lønnet arbeide, den er tjeneste og gjeldelse for Norge. Derfor blir det ikke lønning, men bare lompepenger til deltageren. Disse er 25 øre første måned, 40 øre

annen måned, 60 øre pr. dag i tredje måned.

Det tas sikte på en tjenestetid på helst tre måneder. Men av hensyn til alle dem som vil bruke sin ferie til å hjelpe til i oppbyggingsarbeidet, er minste tjenestetid satt til 14 dager.

Kost og losji er fritt, uten utgifter for deltagerne. Kosten blir almindelig bra, kost, tilsvarende militærkosten. Losji vil bli forskjellig for de enkelte leire, delvis i bondegårder, delvis i egne brakker, delvis også i teltleir.

Reisen frem til leirene ordnes i almindelighet av Arbeidstjenestens ledelse i største transporter som følges av egen transportfører. Alle som reiser enkeltvis må for å få reisen godkjort vise frem kvittering for reiseutgiftene, ellers blir de ikke refundert.

Enhver leirdeltager er under tjenestetiden trygget mot skader, ulykker og sykdom. Deltagerne blir også lægeundersøkt for Arbeidstjenestens regning, enten ved avreisen eller på leirene. Alt angående trygden ordnes av Arbeidstjenestens ledelse. Forøvrig blir det på hver leir sørget for sanitet og førstehjelp, likesom det blir regelmessige lægebesøk.

Det opprettes nu leirer over hele Norge. Til 1. juli er følgende felter i gang: Eidsvoll, Lena og Kolbu på Toten, Haugsbygd, Våler i Solør, Grasberget ved Elverum, Valmen og Skramstad i Rena, Bergeberget ved Elverum, Set i Gudbrandsdal, Fløttia i Biri, Rakeidfeltet på Romerike, Østre Gausdal, Idd i Østfold, Fossum, Våle i Vestfold, Ølen i Hordaland, Ask i Buskerud og Ramsum i Stokke.

Det blir i almindelighet 6 timers arbeidstid hver dag, med en times matpause innimellem.

Forøvrig vil det bli tatt hensyn til hver enkelts fysikk og trening.

Det vil bli drevet meget idrett i leirene og det vil bli adgang til å ta idrettsmerkene. Såvidt mulig vil det bli ordnet med kyndig instruksjon. Friluftsliv er ellers en selvfølge, med badning og turer.

Det tas sikte på at arbeidstjenesten ikke bare skal være arbeide, men også gi deltagerne en viss faglig opplæring.

Kameratskapet er noget av det bærende i arbeidstjenesten. Felles arbeide, felles glede. Det vil bli ordnet med foredrag, (Forts. A. side.)

o Forts. fra 1. side.

Ungdommen bygger -

leirkvelder o. s. v. hvor også byg-
dens befolkning er velkommen.

Arbeidstjenesten i Østfold
har kontor i St. Mariest. 109,
Sarpsborg, telf. 1332. Ellers
kan en henvende sig til Ar-
beidstjenestens tillitsmenn på
hjemstedet.

Representantene for Fred-
rikstaddistriktet er:

Borge: M. Mariussen, Selbak,
dis. L. Jacobsen, Billet.

Fredrikstad: L. rettssakfører
E. Simonsen.

Glemmen: Eksp. Knut Høy-
dahl, Glemmengt. 1.

Hvaler: Lærer Andreas Mad-
sen, Kirkøy.

Kråkerøy: Herredskasserer
Just Nyberg.

Rolvøy: Gårdbruker Syver
Haugen.

Råde: Ing. Sigurd Løken,
disp. Konrad Lundebj.

Torsnes: Hans Heieren.

Tune: Landbruksskolebesty-
rer Trætteberg, skolebesty-
rer Braadland, herredssekr.
Dalen.

Representantene for de tre
andre Østfoldbyene er:

Halden: Fylkesagronom Lia-
klev.

Moss: Revisjonssjef Harald
Evensen, redaktør Juel
Sundsvik, lærer Oddgeir
Hagen.

Sarpsborg: Fylkesagronom
Baardseth, teglverksbesty-
rer Johnsen.

Det var leirlederen Arne
Halden som ønsket oss vel-
kommen, og han begynte straks
å vise omkring i leiren. Mens
han leder oss rundt forteller han
om det arbeide karene driver
med og om livet i leiren. Det
er en stor myr på ca. 200 mål
som skal dreneres og oparbeides
til dyrket mark og guttene er i
full sving med å grave diker og
å flåhakke torven. Arbeidet går

Fredrikstadgutter i full sving med hakken.

Kjøkkenet er et kapitel å være eier til myra leder han
for sig.

Her er frk. Bæckhus fra
Rakkestad sjef. Under sig har
hun to «Dugnadsjenter» samt
en av karene i leiren som har
åpenbart sig som den reneste
ekspert i opvask — men så har
han også fart til sjøs som messe-
gutt.

Det er ikke småtterier av mat
som går med, skjønner vi på frk.
Bæckhus, for guttene får en
glubende appetit som rimelig
kan være. Guttene på sin side
rosar maten i høie toner. — Den
er prima, prima, var det en
som sa.

Dagsordenen.

— Hvordan er så dagsorde-
nen? spør vi leirleder Ekornes.

— Klokken 6 går reveljen og
fra 6.05 til 6.15 har vi morgen-
gymnastikk. Så er det frokost
klokken 6.30 og opstilling klok-
ken 7. Da er det flaggparade
og vi pleier å synge enten fedre-
landssangen eller fedrelandssal-
men. Etterpå er det ut å ar-
beide til klokken 10 da vi har
mellemfrokost. På'n igjen klok-
ken 11 med arbeide til 14.30—
15 alt ettersom været er. Er det
fint vær slutter vi gjerne klok-
ken 14.30 og stikker ned og ba-
der før middag. Om eftermid-
dagen driver vi med idrett og
badning. Av og til sanker vi
blåbær som vi har til middag.
Eftermiddagen kan guttene for-
øvrig disponere som de selv vil,
enten de vil sove middag eller
de vil søke permisjon eller hvad

arbeidet, og vi spør ham hvor-
dan han er fornøiet med gutte-
nes prestasjoner.

— Jeg kan ikke få rost dem
nok, sier han. Jeg kan nesten
ikke tro mine egne øine. Her
har jeg holdt på i fire år og ar-
beidet og så kommer disse gut-
tene og gjør like meget i løpet
av en tre ukers tid. Og arbei-
det går også greit undav. Selv
folk som aldri har drevet med
denne slags arbeide før, ser efter
noen dager ut som de ikke har
gjort annet i hele sitt liv.

Nei, jeg tror ikke mine egne
øine. —

— Hvordan blir så det videre
arbeidet her på myren?

— Når vi får grøftet og flå-
hakkert hele myren, må den stå
og «synke». Til våren, før tæ-
len er gått ut av jorden, bren-
ner vi den av, som vi sier og ef-
terpå må vi kjøre på sand og
kalk og gjødsle, for at jorden
skal bli mere mineralholdig og
kraftig. Siden harver vi over
med skålharv og senere er det
bare å så, så om noen år er
myren forvandlet til aker og
eng. Brynhildsen smiler strå-
lende fornøid, når han sier det-
te, og ser på guttene som svin-
ger hakkene og flår op torven.

Vi treffer også leirens eneste
arbeidsledige, «medisinmannen».
Han forteller at sundhetstilstan-
den i leiren hele tiden har vært
utmerket. Han har ikke hatt
annet å gjøre enn å plastre et
par gnagsår og drepe en hugg-
orm, betror han oss.

raskt undav, forteller Ekornes, og i løpet av de ca. 3 uker guttene har holdt på her har de

gravet vel 2000 m. grøft og flåhakket 6 mål av myren.

Dette er like meget som eieren småbruker Sigurd Brynhildsen har klart å utrette i de fire år han har hatt myren. Brynhildsen er bureisningsmann og kjøpte myren med henblikk på med tiden å skape et hjem der for sig og sin familie. Nu kommer arbeidstjenesten ham til hjelp og gjør hans store drøm til virkelighet.

I låven, som allerede er bygget, har guttene innrettet sig med sovesal, spisesal og kjøkken. Overalt hersker det mønstergyl dig orden. Guttene sover i soveposer på et tykt underlag av halm. Spisesalen har en av gutta i leiren dekorert morsomt med karikaturer av sine arbeidstjenestekolleger.

Leirens signalblåser i aktivitet.
— Nå er'e mat å få! —

de måtte ønske.

— Hvordan er så leiren organisert?

— Hver deltager får sitt «rulleblad» som utfylles i tre eksemplarer og hvor alle navn og data blir opskrevet. Forøvrig innde ler vi deltagerne i tropper og lag med troppsførere og lagførere.

— Hvordan trives guttene, spør vi.

— Guttene trives utmerket. Det hersker et utmerket kameratskap i leiren og vi har det morsomt og hyggelig. Om kveldene har vi sang og musikk og det knyttes vennskapsbånd for hele livet.

— Når regner dere så å ha arbeidet ferdig?

— Forutsatt at arbeidsleiren blir omfattet med like stor interesse som hittil regner vi med at vi skal være ferdig i slutten av august.

*

Ute på myren er guttene i full sving med arbeidet. Brune og sunde og i fin form ser de ut til å være, og arbeidet går unda så det er en lyst å se. Skarpe spader skjærer sig ned gjennom den våte, svarte torven, grøfter graves og vannet begynner å sige unda. Arbeidet er tungt, det er varmt og svetten siler, men hvad gjør det når man etterpå kan få sig et forfriskende bad og så en kraftig middag bestående av fersk suppe og kjøtt og blåbær med sukker og melk som eftermat. — Og så en real røk til slutt, mens man strekker sig på den myke gressbakken og hviler ut efter dagens arbeide.

På myren treffer vi også Sigurd Brynhildsen i fullt arbeide sammen med guttene. Foruten

Myras fredede plett.

Myren har også sin lille fredede plett hvor ingen får lov til hverken å hakke eller grave. Et fuglepar har nemlig bygget sitt rede i tuften der ute og redet er fullt av små, skrikende fugleunger. Ingen får lov til å grave der før ungene er blitt så store at de kan forlate redet.

*

Pressens representanter blev budt inn til middag i spisesalen og «dugnadsjentene» serverte fersk suppe, kjøtt og nygrødde poteter. Desserten bestod av melk og blåbær som guttene selv hadde plukket.

Leirens leder, Arne Ekornes, takket pressen og utvalget for at de hadde stillet sig velvillig og kommet på besøk i leiren og fylkesagronom Baardseth talte på vegne av fylkesutvalget for dugnadsjentene, guttene og pressen om arbeidstjenestens store betydning for vårt land og uttrykte håpet om at pressen vilde stille sig velvillig når det gjaldt å spre opplysning om dette.

Redaktør Sundsvik, Moss, takket på pressens vegne og lovet arbeidstjenesten all mulig støtte.

*

Norsk ungdom! Vær med å bygge landet ditt! Landet trenger dig. —

DON.